

Memuriyetten Ayrılanların Emeklilik ve İkramiye Hakkı

Memuriyetten emeklilik için gerekli süre şartını doldurmadan veya doldurarak yaşı beklemek amacıyla ayrılma veya memuriyetten çıkarılma hayatın içinde olabilen hadiseler. - 04.11.2016

Memuriyetten Ayrılanların Emeklilik ve İkramiye Hakkı

Memuriyetten emeklilik için gerekli süre şartını doldurmadan veya doldurarak yaşı beklemek amacıyla ayrılma veya memuriyetten çıkarılma hayatın içinde olabilen hadiseler.

Ülkemizde 657 ve 5434 sayılı Kanunları hiç veya tamamen okumadan memuriyet yürütmek de maalesef hayatın gerçeklerinden. Kaldı ki çok sayıda ve sık yasa değişiklikleri yasaların ilgili kitlelerce okunması ve yorumlanmasını da yetersiz bırakabiliyor.

Bu nedenle memuriyetten istifa halinin emekliliği ve ikramiyeyi yakma anlamı taşıdığı gibi bir zehaba kapılınabiliyor. Peki, bu doğru mu?

Elbette değil diyerek başlayalım. Ama bu konuda Emekli Sandığı iştirakçilikleri 15.10.2008 tarihi öncesinde başlayan memurlarla, bu tarih ve sonrasında başlayan memurları ayırmakla işe başlayalım.

Eski Memurların İkramiyesi

Memurların istifa etmesi ne emekliliklerini ve ne de ikramiyelerini almalarına engel değildi. 2009 yılından önce istifa etmek değil, istifa ettikten sonra SSK veya Bağ-Kurlu olarak çalışmak ikramiyeye engel oluyordu.

Nihayet bu uygulama Anayasa Mahkemesinin iki iptal kararı ve sonrasında 6270 sayılı Kanundan sonra son şeklini almış ve oturmuştu. Buna göre 26.01.2012 tarihi sonrası emekli olacak olanlar Emekli Sandığı iştirakçiliğinden ayrılanlar ayrılma şeklinin emsal

4857 sayılı Kanuna tabi bir işçinin kıdem tazminatı olarak işten ayrılma şekline benzer şekilde ayrılıyorsa emekli ikramiyesi alabilmelerini mümkün kılınmıştı.

Yani 26.01.2012 tarihinden sonra emekli olacaklar ayrılma şekilleri;

Farklı sosyal güvenlik kuruluşlarındaki hizmet süreleri birleştirilerek emeklilik, yaşlılık ya da malûllük aylığı bağlananlardan, kamuda geçen görevinden;

- Evlendiği tarihten itibaren 1 yıl içerisinde isteği ile ayrılan kadın,

- Muvazzaf askerlik görevi nedeniyle isteği ile ayrılan erkek,

- 8.9.1999 tarihinden önce çalışmaya başlayıp, bu tarihten sonra 15 yıl sigortalılık süresine ve 3600 prim ödeme gün sayısına sahip iken ayrılan,

- 8.9.1999 tarihinden sonra çalışmaya başlayıp 25 yıl sigortalılık süresi ve 4500 prim ödeme gün sayısına sahipken veya sadece 7000 prim ödeme gün sayısına sahipken ayrılan,

- Emekli, malûllük veya vazife malûllüğü aylığı bağlanarak ya da toptan ödeme yapılarak ayrılan,

sigortalılara emekli ikramiyesi ödenebilmesi mümkün hâle gelmişti.

Anayasa Mahkemesinin 2012/33 Esas ve 2012/174 Karar sayılı kararında da bu hususa işaret ediliyor.

Dikkat edilirse tüm bu şıklar memurun kendi istek ve iradesiyle memuriyetten ayrılmasını içeriyor.

Yani memuriyetten kendi istek ve iradesi dışında çıkartılanların ikramiyeleri farklı, zira bu çıkarma şekli 4857 sayılı İş Kanununun 25 inci maddesi kapsamındaki işverenin işçisini haklı nedenle tazminatsız ve derhal işten çıkartma uygulamasıyla örtüşüyor ve bu durumda da emsali olarak memura da ikramiye ödenmemesi gerekiyor. Ancak bu hükmün uygulanması için 5434 sayılı Kanunun 89 uncu maddesi kapsamında "Hizmet birleştirme" işlemi yapılmış olması şart bulunuyor.

Yani başka hizmetlerle birleştirme yaparak emekli olanlar eğer memuriyetten çıkarılmak suretiyle ayrılmışlar ve yargı kararıyla da dönememişlerse T.C. Emekli Sandığı'ndan emekli olsalar bile emekli ikramiye alma hakları berhava olmuş oluyor.

Eski memurların yani 15.10.2008'den önce Emekli Sandığı iştirakçisi olanların ikramiye ve emeklilik hakkından faydalanmalarında hangi statüden emekli olunduğunun değil, ayrılma nedeninin ve hizmet birleştirme yapılıp yapılmadığı önemi bulunuyor.

Hizmet Süresi Önemli

Memuriyetten emeklilikte 08.09.1999'dan önce başlayanlar kadınlar için 20 yıl erkekler için 25 yıl ve 08.09.1999'dan sonra başlayanlar için kadın-erkek ayrımı olmaksızın 25 yıllık hizmeti başka hizmetlerle birleştirmeden tamamlayamayanların eğer memuriyetten çıkartılmışlar ve yargı yoluyla da dönememişlerse ikramiye almaları mümkün bulunmuyor. 5434 sayılı Kanun kapsamında 61 yaşında 15 yıl hizmetle emekli olmak da mümkün bulunuyor.

Hizmet Birleştirme Yoksa

Hizmet birleştirmeden hizmet süresini tamamlayanların ise memuriyetten çıkartılmış olsalar bile eğer memuriyetten çıkartılma suçu zimmete geçirme gibi parasal bir suç ve borç içermiyorsa ikramiye ödenmesi önünde yasal bir engel bulunmuyor. Bilâkis Yasa bu konuda hizmet sürelerinin tamamı 5434 sayılı Kanun ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesi kapsamında geçenlerden emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan asker ve sivil tüm iştirakçilere, her tam fiili hizmet yılı için aylık bağlamaya esas tutarın bir aylığının emekli ikramiyesi olarak verileceğini amir bulunuyor.

Bu durumda da verilecek emekli ikramiyesinin Emekli Sandığı'na tabi daire, kuruluş ve ortaklıklarda prim veya kesenek ödemek suretiyle geçen sürelerinin toplamı üzerinden ilk defa emekli aylığı bağlandığı tarihte geçerli olan katsayılar dikkate alınmak suretiyle ödenmesi gerekiyor.

Yeni Memurların İkramiyesi

İlk defa 15.10.2008 tarihi ve sonrası memuriyete atanarak 4/c sigortalısı olanların emekli ikramiyesi uygulaması 5434 sayılı Kanunun 89 uncu maddesi değil, ek 82 nci maddesi kapsamında farklı öngörülmüş bulunuyor.

2009 yılında Anayasa Mahkemesinin iptal kararından etkilenmeden önce 2008 yılında yürürlüğe girdiği için emekli ikramiyesi konusunda 2009 öncesi uygulamanın izlerini taşımaya devam eden bu yöntemde son defa 4/c sigortalısı olma ikramiyeye müstehak olmak için şart bulunuyor.

Ödeme de Eski Kanuna Göre

SGK tarafından kamu idarelerinde aynı Kanun'a göre 4/a ve 4/c statüsünde geçen sigortalılık sürelerinden her ne suretle olursa olsun daha önce iş sonu tazminatı veya bu mahiyette olmakla birlikte başka bir adla tazminat ödenen süreleri ile kıdem tazminatı ya da emekli ikramiyesi ödenmiş olan süreleri hariç olmak üzere uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak geçen süreleri esas alınarak emekli ikramiyeleri eski hükümlere yani 5434 sayılı Kanun'da belirtilen usul ve esaslara göre hesaplanarak ödenmesi gerekiyor.

İster Emekli Sandığı iştirakçiliğine 15.10.2008 tarihi öncesinde başlayan eski memur olsun ister 15.10.2008 tarihi ve sonrasında başlayan yeni memur olsun emekli ikramiyesi kıdem tazminatından farklı olarak sadece ve sadece emekli aylığı bağlandığında ödenen bir hak olduğunu da vurgulamak gerekiyor.

Kaynak:kamuhaber.com/ Şevket TEZEL

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA